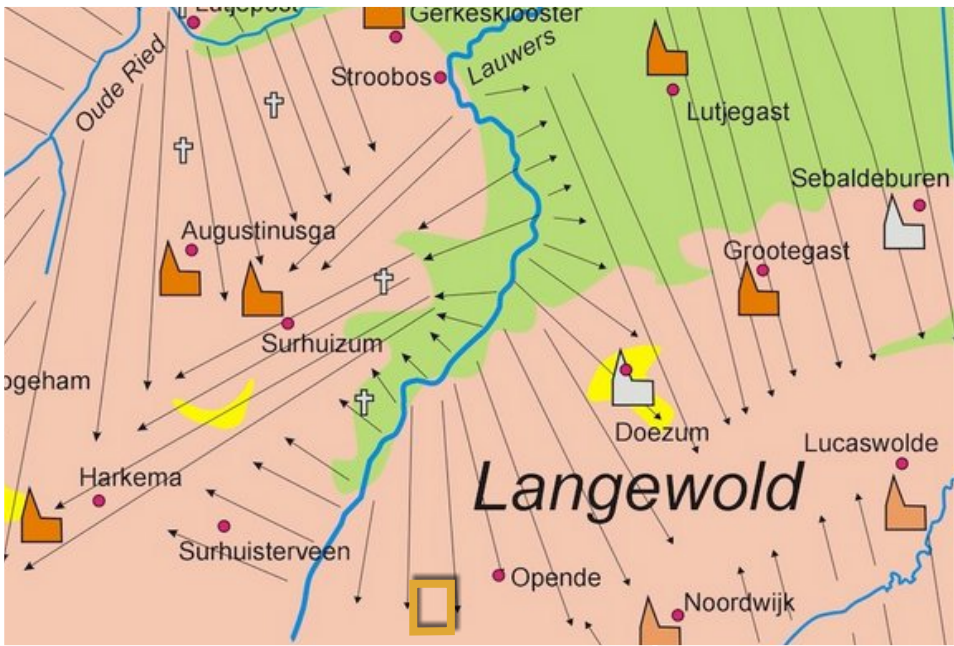

Aan de Bosweg te Opende ligt een erf wat de afgelopen decennia stadig aan gegroeid en veranderd is. Eigenaren wensen een nieuwe woning op te richten die voldoet aan de huidige eisen van duurzaamheid en woongenot. Het oude woonhuis voldoet hier totaal niet aan en is gezien de ouderdom ook niet geschikt voor aanpassing hiertoe.

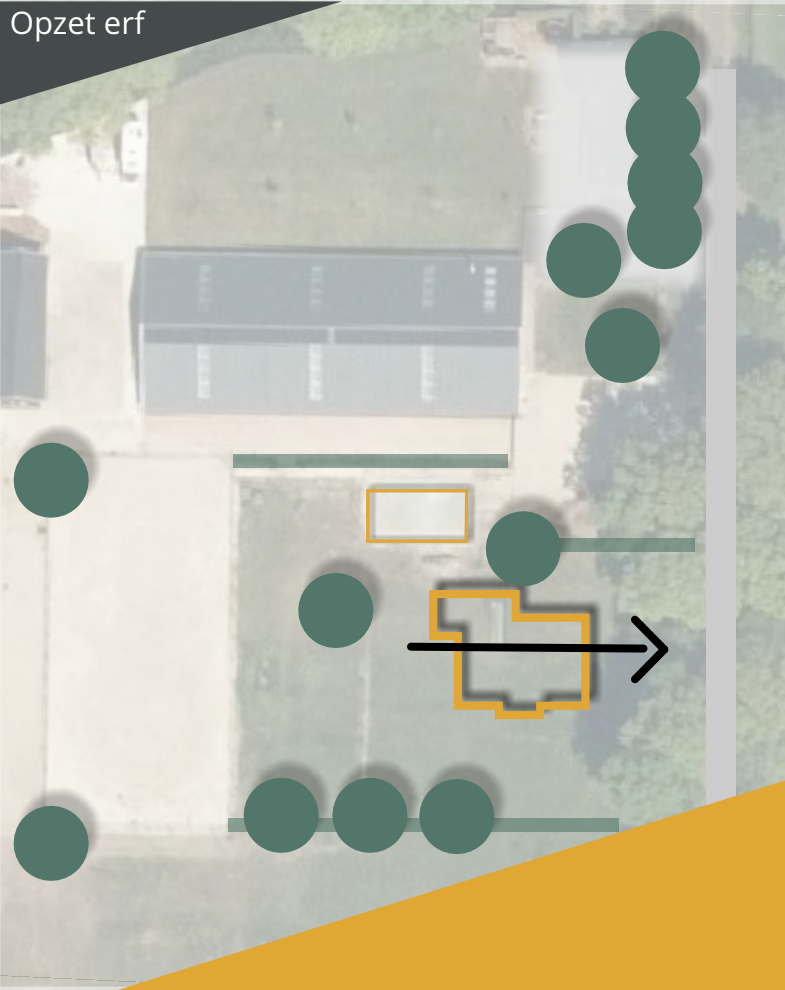
De omgeving kent veel kwaliteit. Het is een half-open landschap wat ontstaan is door de typische ontginningsgeschiedenis die dit deel van de gemeente Westerkwartier kenmerkt. Specifiek voor dit erf is de ontwikkeling van Opende en het buurtschap Topweer van belang. Die begon aan het einde van de 7e eeuw toen de eerste dorpen ontstonden. De verkavelingsrichting geeft aan waaruit de ontginning plaatsvond. Rond Opende is deze terug te voeren naar de bovenloop van de Lauwers wat duidt op een zeer oude geschiedenis. Maar de ontginning tegen de zandgronden, die ten zuiden van de Lauwers werden aangetroffen, vlotte niet door de relatieve onvruchtbaarheid van deze ondergrond. Verder ten zuiden ontstonden mede daardoor heidegebieden. Het gebied bleef dus relatief leeg en vanaf 1900 zien we door verbeterde landbouwtechniek de verdere ontginning van het gebied. Volgens een studie naar waardevolle bouwwerken van Libau ontstaat rond deze tijd het huidige erf, wat op de kaarten niet zichtbaar is. De topografische kaart van 1925 laat de eerste bebouwing zien rond de Bosweg. Deze weg loopt haaks naar het zuiden vanuit de ontginningsas waarop de buurtschappen Topweer en Opende liggen. Aan deze laan liggen aantal erfjes en ten oosten van de Bosweg ligt dan nog een rest heide. Amper twintig jaar later is de heide verder ontgonnen maar nog wel aanwezig. De Bosweg kent nog immer kleine ontginningserfjes maar de Provinciale weg is nu duidelijk de hoofdroute en ontwikkelt zich als bebouwingslint. In de jaren zestig is de heide volledig ontgonnen en groeit het erf op de Bosweg 2 met dwarsgeplaatste stallen of schuren. De tegenoverliggende woninkjes zijn dan nog aanwezig maar het gros van de zuidelijke erfjes rond de bosweg zijn nu verdwenen. Twintig jaar later is de groei van het buurtschap Topweer opvallend, wat nu aangeduid wordt als Opende.

De Bosweg blijft herkenbaar in het landschap evenals de verspreide woonerven die daar op gericht zijn. Vandaag de dag is de Bosweg een structuur met verspreide erven die duidelijk op de weg gericht zijn. Bijgaand zijn andere erven weergegeven die een zelfde opstelling kennen als het onderhavige erf.

Plaatsing en orientatie van het nieuwe erf

Op dit moment ligt het erf en de bebouwing strak langs de Bosweg. Niet alleen geeft dit overlast voor de bewoners, ook leidt het tot verkeershinderlijke situaties. Het huidige woonhuis zal worden gesloopt en de nieuwe woning verschijnt op het zuidelijke deel van het erf. Hiermee komt het erf duidelijk achter de lintstructuur van de Provinciale weg. Dit biedt de mogelijkheid om de woning te draaien naar de Bosweg, in overeenstemming met de meer zuidelijke bebouwing. Het erf komt daarbij met de kop naar het oosten. Rond de woning wordt een tuin aangelegd die afgescheiden wordt van het omliggende landschap middels heggen en opgaande bomen. Oude bebouwing wordt gesloopt en in plaats van deze woning komt een laanbeplanting zoals ook langs de Bosweg voorkomt. Hiermee wordt het erf ook duidelijk losgekoppeld van de lintbebouwing langs de Provinciale weg.

De landschappelijke inpassing geschiedt naast een juiste positionering ook middels een beplantingsplan die het erf middels opgaand groen, heggen en natuurlijke bodembedekkers laat opgaan in de omgeving

Op de plek van de oude, te slopen bebouwing wordt de achterliggende weide doorgetrokken naar de bosweg. Afscheiding van deze weide gebeurt middels hekwerk en een aantal berken. Deze komen veel voor als laanbeplanting langs de Bosweg. Ondergroei is mogelijk, hoeft niet te worden aangebracht en zal door keuze in de spontane opslag worden en door maaibeleid worden opgekweekt.

In de weide staan al fruitbomen, meer naar de weg toe zullen die ook worden aangebracht. Keuze van soorten is afhankelijk van aanbod hovenier. De weide zal extensief beheerd worden. De bedoeling is dat doorzichten mogelijk gemaakt wordt. Hierdoor zal het erf vrij komen van het lint langs de Provinciale weg.

De voorzijde van het erf wordt hoofdzakelijk gevormd door beukenhagen, krulwilg en berken. Het gazon aan de voorzijde wordt zeer extensief beheerd. Gestreefd wordt naar kruidenrijk glanshavergrasland. Voortuin en achtertuin wordt gescheiden door een middelhoge beukenhaag. Achtertuin wordt afgeschermd van het open veld door berken en het terras wordt afgeschermd door een Walnoot.

Rond de rest van het erf en de landerijen is de afgelopen jaren al een grote hoeveelheid aangeplant om de landerijen passend te krijgen in het coulissenlandschap van de houtsingelhoofdstructuur.

Treurberk
Betula pendula 'Tristis'

Ruwe berk
Betulus pendula

Zwarte els
Alnus glutinosa

Appel
Malus domestica

Peer
Pyrus communis

Pruim
Prunus domestica

Zomereik
Quercus robur

Walnoot
Juglans regia

Krulwilg
Salix babylonica 'Tortuosa'

Gebruikte literatuur en bronnen

Karakteristieke objecten in het buitengebied van de gemeente Grootegast definitief concept november 2013

Inspiratieboek kleinschalige ingrepen. Provincie Groningen/Libau 2015

Golden Raand, Meijering & Schroor, 2007

Nederzettings- en ontginningsgeschiedenis van vredewold in het westerkwartier, Velthuis, 2011

Boerenerven van de vier noordelijke provincies, Bierema, G. ; Vries, E. de ; Spruijt, W. ; Oosterbeek, L., 1994

Landschappen in Noord-Nederland, Kenniscentrum Landschap/RUG.

Ontgonnen verleden , Regiobeschrijvingen provincie Groningen , Haartsen en Brand, 2009

Beleving en waardering van het houtsingellandschap in het ZWK, Chardon, van Eunen. Fijten,Koman, Koppert, Schaap, van den Wittenboer, 2016

Landschappelijke inpassing nieuwbouw Bosweg 2 Opende

DEFINITIEF 07122022

status: accoord, ter goedkeuring provincie en gemeente

opdrachtgever:
Spoelstra omgevingsadviseur
Lytse Wei 20
9289 LB Drogeham
telefoon: 0512 36 99 00
fax: 0512 36 99 01
info@spoelstra-advies.nl

auteur: Ir. M.J. Oosterhagen. Landschapsarchitect BNT 3.021101.001
projectnummer OLA0042020

Dit rapport is vervaardigd op verzoek en in eigendom van opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van adviseurs, opdrachtgever en auteur. Auteur is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit de toepassing van deze productie. Opdrachtgever vrijwaart auteur voor aanspraken van derden in verband met toepassing van deze productie.

